Verslag concept

Commissie Ruimte, Wonen en Klimaat (RWK)

Datum commissievergadering	:	16 april 2020
Commissievoorzitter	:	Dhr. M. Steeman
Commissie-adviseur	:	Dhr. E. Krijgsman
Telefoonnummer/e-mail	:	023-514 3288 / krijgsmane@noord-holland.nl

Aanwezig:

Commissievoorzitter:		: dhr. M.C. Steeman
Commissiegriffier:		: dhr. E. Krijgsman
Leden van de commissie:	CDA	: mw. W. van Andel en mw. M. Sanderse
	ChristenUnie	: mw. E.T. Kaper-Hartenberg en dhr. M.C.A. Klein
	D66	: dhr. B.I. Vink en mw. I. Zaal
	FvD	: dhr. E.W.J. Jensen
	GroenLinks	: mw. A. Gielen en mw. T.K. van Wijnen
	PvdA	: dhr. L.Hj. Voskuil en mw. A.T.B. de Vries
	PvdD	: dhr. J.P. Hollebeek en dhr. F.A.S. Zoon
	PVV	: dhr. N. Kaptheijns
	SP	: dhr. E.M.A. Smaling
	VVD	: dhr. J.P.H.M. van Gilse en mw. J.F.L. Kaamer van Hoegee
	50PLUS/PvdO	: dhr. P.R. Beving en dhr. A.G. Faassen
	DENK	: dhr. M.I. Ghazi
	Fractie Baljeu	:
Commissaris van de Koning:	dhr. A. van Dijk	
Gedeputeerden:	dhr. C. Loggen (VVD) en E. Stigter (GL)	
Afwezig:	dhr. Baljeu (Fractie Baljeu), dhr. D.J. van den Berg (FvD), dhr. R.J. Dekker (FvD), mw. R.P.M. Kocken (GL) en dhr. R. van Tiggelen (PVV)	
Notulist	mw. I.L. Vos (Moneypenny BV)	

Agenda

1. Opening en mededelingen

2. Vaststelling van de agenda, verslag vorige vergadering, lange termijn agenda, moties- en amendementenlijst en C-agenda
3. Inspreekhalfuur
4. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)
5. B-agenda Ruimte en Wonen
5.a. Woonagenda (100%-versie)
6. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)
7. B-agenda MRA
7.a. Vervolg MRA: Voordracht zienswijze op Verantwoording 2019 en globale begroting 2021
7.b. MRA: Overzicht ingekomen reacties commissie RWK op voordracht zienswijze MRA Regiegroep 3 april 2020
7.c. MRA: Vaststellen MRA agenda 2.0
8. Rondvraag Commissaris van de Koning Van Dijk (portefeuille MRA)
9. Sluiting

10. C-agenda Klimaat en Energie
10.a Energie/Kust: Brief ministerie Economische Zaken en Klimaat aan PS en Raden over de Integrale effectenanalyse van het project net op zee Hollandse Kust (west Beta)
10.b Klimaat en Energie: Vaststellen Uitvoeringsparagraaf energietransitie 2020
10.c Duurzame Energie: aandeelhoudersbesluit ontbinding ODENH
10.d. Klimaat en Energie: Aanbieding alternatieve concept-RES NHN DuurzaamLeefbaar - geanonimiseerd
10.e. Klimaat en Energie: Brief gezamenlijke werkgroepen NHN aan Stuurgroep Energieregio NHN GS PS en Colleges en Raden van 18 gemeenten NHN 2 maart 2020
10.f. Klimaat en Energie: Continuering Servicepunt Duurzame Energie
10.g. Energie: Brief nationaal programma RES - Corona en RES
10.h. Energie: Informatiebladen voor Raden + Staten over RES NHN en RES NHZ
10.i. Energie: Ingekomen mail Windenergie en Kernenergie
10.j. Energie: Ingekomen stuk voor PS - 5g
10.k. Energie en Klimaat: Verzoek voor uitstel RES-proces in heel Nederland van lokale fractie Barneveld
11. C-agenda Ruimte en Wonen
11.a1 Ruimte/Wonen: Subsidieaanvragen OV-knooppunten Zaandam Kogerveld (Hofwijk Noord) en Zaandam (Mauritsbuurt)
11.a2 Wonen: Overzicht schriftelijke reacties commissie RWK op advies aan GS en antwoorden van GS over Subsidieaanvragen OV-knooppunten Zaandam Kogerveld (Hofwijk Noord) en Zaandam (Mauritsbuurt)
11.b. Wonen / IBT: Brief GS aan BW van Amsterdam - voornemen tot indeplaatsstelling taakstelling verblijfsgerechtigden
11.c. RO/Klimaat/Water: Notitie Klimaatadaptatie Noord-Holland, bouwstenen voor een provinciale aanpak en twee uitvoeringsregelingen subsidies klimaatadaptatie
11.d. Ruimte & wonen: Akkoord voorstel tot wijziging Samenwerkings- en Uitvoeringsovereenkomst Bloemendalerpolder (SUOK), onderdeel woningbouwprogramma Weespersluis
11.e. Ruimte & Wonen: Monitor OV-knooppunten 2018/2019
11.f. Economie/Wonen/Mobiliteit: Afschrift van brief van Bouwend Nederland aan GS inz. De invloed van COVID-19 op bouw & infra projecten

11.g. Wonen/Stikstof: Vergunningverlening woningbouwprojecten na publicatie Ministeriële Regeling en openstelling Stikstofregistratiesysteem
11.h. Ruimte & Wonen/ Bereikbaarheid: Ingekomen brief 2 fracties gemeenteraad Heiloo over bestemmingsplan Zandzoom Heiloo
11.i. Ruimte en Wonen: Antwoorden Gedeputeerde n.a.v. schriftelijke inspraakbijdrage t.b.v. geannuleerde inspreekhalfuur cie RWK 16-3-2020
11.j. Wonen: Ingekomen brief belangengroep Akersloot over Flexwoningen
12. C-agenda Omgevingsverordening
12.a. Omgevingsverordening: Brief GS aan PS over Ontwerp Omgevingsverordening NH2020
12.b. Omgevingsverordening: Brief GS aan PS. Terugmelding n.a.v. bespreking concept-omgevingsverordening in RWK 13-02-2020
12.c. Omgevingsverordening/ Energie/ Wonen: Presentaties Regio Alkmaar Raadsleden en Statenleden avond 4 maart 2020
12.d. Financiën / Omgevingsverordening: Brief GS aan PS inz. begrotingsneutrale wijzigingen beleidsdoelenraming (01)
13. C-agenda MRA
13.a MRA: Presentatie MRA congres - MRA Raadtafel32 15-01-2020
13.b. MRA / Energie: Overeenkomst data-acquisitie ondergrond MRA
13.c. MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenledenbericht - editie 35 25-02-2020
13.d. MRA: Agenda MRA Raadtafel 24-03-2020 en bijbehorende bijlagen
13.e. MRA: Maandelijks MRA Raads- en Statenleden Bericht - editie 36 24-03-2020
14. C-agenda Algemeen
14.a. Algemeen: Actualiteitenoverzichten GS aan PS - relevant voor cie. RWK

1. Opening en mededelingen

De **voorzitter** opent de online vergadering om 18.15 uur en verwelkomt alle aanwezigen op afstand. Namens de commissie spreekt hij complimenten uit aan de griffie om deze online vergadering voor elkaar te krijgen.

Mededelingen:

- Een bericht van verhindering is ontvangen van mevrouw Kocken (GL) en de heren Dekker (FvD), Van den Berg (FvD) en Van Tiggelen (PVV). Het lukt de heer Ghazi (DENK) niet om in beeld te komen in deze online vergadering, hij volgt de vergadering wel. Van de heer Baljeu (Fractie Baljeu) is geen afmelding bekend.
- Vanwege de maatregelen omtrent het Coronavirus vindt deze commissievergadering in een digitale vergaderomgeving plaats.
  De Agendacommissie stelde tijdelijke vergaderregels op, waarvan de commissieleden kennis hebben kunnen nemen. Ten opzichte van een fysieke vergadering is er sprake van een verkorte spreektijdregeling, aangezien digitaal vergaderen lastiger te managen is.
- Er is een toezegging gedaan voor een Benen-op-tafel (BOT)-overleg over het begrip Groot maatschappelijk belang, dat aan de orde kwam in de discussie over de concept-Omgevingsverordening eb de in mei 2020 te houden Formule 1, welke race niet doorgaat. Een datum volgt, kort na het zomerreces.
- Tevens zijn twee bijeenkomsten met raadsleden uit Noord-Holland toegezegd over de Omgevingsverordening. Mede aanleiding van de nieuwe planning voor de Omgevingsverordening worden deze bijeenkomsten verplaatst. Er wordt gezocht naar twee nieuwe data eind augustus/begin september 2020.

Mededelingen vanuit het college van Gedeputeerde Staten:

Geen.

2. Vaststelling van de agenda, verslag vorige vergadering, strategische agenda, moties- en toezeggingenlijst en C-agenda

- Besloten wordt de agendapunten 7a tot en met 7c als één agendapunt te behandelen. De agenda wordt vastgesteld.
- De verslagen van de commissievergaderingen van 10 en 13 februari 2020 worden vastgesteld.
- De Moties- en toezeggingenlijst wordt vastgesteld.
- De Strategische agenda wordt vastgesteld. Mevrouw **Van Wijnen** (GL) verwijst naar agendapunt 11.e. Monitor OV knooppunten. Zij verzoekt deze monitor voor volgend jaar ook aan de Strategische agenda toe te voegen. De **voorzitter** zegt toe dat de monitor OV Knooppunten wordt toegevoegd als jaarlijks terugkomend onderwerp aan de Strategische Agenda voor de commissie RWK.
- De C-agenda wordt voor kennisgeving aangenomen.

3. Inspreekhalfuur

Voor het inspreekhalfuur hebben zich geen insprekers aangemeld.
Met de inspreker van de geannuleerde commissievergadering van 16 maart jl. is door de gedeputeerde contact gezocht met de inspreker, naar aanleiding van de schriftelijke inbreng.

4. Rondvraag gedeputeerde Stigter (portefeuilles Klimaat en Energie)

Aanpassing planning Regionale Energie Strategie (RES)

Gedeputeerde **Stigter** meldt dat de planning voor de Regionale Energie Strategie (RES) is aangepast middels bestuurlijke overeenstemming tussen het Rijk, provincies en waterschappen. Vanwege Corona wordt meer tijd geboden voor het indienen van de concept RES'en, ter doorberekening door planbureaus. De aanleverdatum van 1 juli wordt verschoven naar 1 oktober 2020. In Noord-Holland is een intensief participatieproces met burgers gestart. Ook stonden veel bijeenkomsten voor raads- en statenleden gepland. Deze gesprekken konden niet op fysieke wijze plaatsvinden vanwege de Coronamaatregelen. Ambtelijk wordt eerst een landelijk beeld gecreëerd. Ook het bespreken van zaken in Provinciale Staten zal verschuiven naar het najaar. De verwachting is dat het concept in de Provinciale Statenvergadering van 5 oktober zullen worden vastgesteld. De definitieve RES zal op 1 juli 2021 worden vastgesteld.

Mevrouw **De Vries** (PvdA) vraagt of het klopt dat Provinciale Staten pas op 5 oktober discussiëren over het concept. Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat de concept-RES in week 17 naar alle raden en Provinciale Staten in Noord-Holland wordt toegezonden. Daarmee ligt de RES in openbaarheid, zonder dat daarover opvattingen zijn geventileerd vanuit de verschillende colleges. Dat ventileren gebeurt in mei en juni 2020. In de zomer kunnen raads- en Statenleden wensen en bedenkingen meegeven. Het totaal wordt toegezonden aan het Nationaal Programma. Provinciale Staten zijn dus eerder aan zet dan 5 oktober.

Mevrouw **Sanderse** (CDA) constateert dat dit uitstel kansen biedt om vragen zorgvuldig mee te nemen. Als de concept-RES al openbaar wordt gemaakt, zal men denken dat de RES al een status heeft, terwijl daarna nog een participatieproces wordt doorlopen. Gedeputeerde **Stigter** zegt dat de status om een goede toelichting vraagt. Het participatieproces vond al plaats door middel van vele bijeenkomsten. Dit proces leidde tot de RES'en die er nu liggen. Nu komt het in een fase dat raads- en Statenleden en andere organisaties hun zegje kunnen doen over het concept-RES. Dat is het resultaat van een bestuurlijke Stuurgroep en op basis van lokale ateliers.

De heer **Smaling** (SP) heeft een rondvraag over het proces rondom de Noord-Hollandse RES'en (zie C-agendapunten 10.e. en 10.d.)
Door een groep in Noord-Holland Noord, onder leiding van de heer Buitendijk, wordt een alternatieve RES uitgewerkt. Krijgt dit een plaats in het verdere besluitvormingsproces?
Gedeputeerde **Stigter** heeft met de heer Buitendijk en organisaties besproken hoe de betrokkenheid van deze groepen in het proces kan worden geïntensiveerd. Dat leidde tot een aanpassing van de Stuurgroep. Een aantal ideeën van de heer Buitendijk is opgenomen in het concept-RES, zoals dat er nu ligt. Er worden verschillende opvattingen geventileerd vanuit de diverse groeperingen. In zijn algemeen geldt dat de heer Buitendijk, maar ook andere organisaties aan de lat staan om nu wensen en bedenkingen te geven op de concept-RES'en, ten behoeve van het vervolgproces.

De heer **Voskuil** (PvdA) heeft een vraag over C-agendapunt 13b. De PvdA is blij dat onderzoek wordt gedaan naar kansrijke locaties voor geothermie in Noord-Holland. In het coalitieakkoord is opgenomen dat een Geo-alliantie wordt begonnen om te voorkomen dat monopolie posities worden gevormd. Wat is de stand van zaken?
Gedeputeerde **Stigter** antwoordt dat een project is gestart om bij gemeenten en marktpartijen op te halen wat nodig is voor de vormgeving voor die alliantie. Er zijn diverse wensen voor een samenwerkingsvorm. Alle wensen inclusief het vervolgtraject worden zo snel mogelijk in kaart gebracht. Binnenkort wordt gestart met boringen in MRA gebied, waardoor beter zicht ontstaat

op wat wel en niet kan qua geothermie. Er lijken grote kansen te liggen, maar het onderzoek moet dat duidelijk maken. Veel marktpartijen kijken mee naar wat de potentie is van het gebied.

De heer **Voskuil** (PvdA) wijst op het voorkomen van een monopolie positie. Er lijkt nu op twee benen te worden gehinkt. Hoe groot is de kans dat een samenwerking daadwerkelijk van de grond komt? Gedeputeerde **Stigter** legt uit dat het van belang is dat er vanuit gemeenten en marktpartijen wordt aangegeven waar de voorkeur naar uitgaat. Daarnaast spelen nog de aanpassingen van de Warmtewet. De aanpassing daarvan moet mogelijk maken dat een gemeente niet tot het einde der dagen vastzit aan mobilisatie van warmte.
Over de tijdlijn van de alliantie zegt de gedeputeerde het volgende. Nu vindt een inventarisatie plaats. Daaruit komen diverse beelden naar voren. Marktpartijen zijn in afwachting van wat er mogelijk is in het gebied.

De heer **Beving** (50PLUS/PvdO) stelt zijn rondvraag over de C-agendapunten 10.i. en 10.k. In Zwolle zou een bijeenkomst worden gehouden over kernenergie. Kernenergie krijgt de laatste tijd de nodige aandacht. De heer Beving vraagt namens zijn fractie om aandacht te houden voor kernenergie in de provincie Noord-Holland. Gedeputeerde **Stigter** zal het niet vergeten en betrekken in zijn contacten met Den Haag.

5. B-agenda Ruimte en Wonen

5.a Woonagenda (100%-versie)

In de brief van Gedeputeerde Staten aan Provinciale Staten is opgenomen op welke punten de 100%-versie is aangepast naar aanleiding van de eerdere bespreking van de 80%-versie in deze commissie. Toegevoegd is een schriftelijke inspreekreactie toegevoegd van 13 woningcorporaties in Noord-Holland Noord.

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) is blij met de aanpassingen. Duidelijk is wat er bedoeld wordt. Wel heeft GL zorgen over de pot met geld, de aanstelling van een bouwambassadeur, de evaluatie in 2024 en de jaarlijkse brief van Gedeputeerde Staten over de voortgang.
Provinciale Staten zouden vaker over de Woonagenda willen spreken. Kan de gedeputeerde dit bevestigen. De uitdaging om ambities voor elkaar te krijgen is groter geworden. Woningbouw is vertraagd door stikstof, Pfas, pandemie en wellicht de economische crisis die zal volgen. Hoe verwacht het college de versnelling van woningbouw voor elkaar te krijgen? Hoe worden knelpunten aangepakt? Als er geen extra handen zijn, gaat extra geld het probleem niet oplossen.
GL las met interesse het profiel van de bouwambassadeur. Het kost 100,000 euro om deze persoon twee dagen per week te laten adviseren. Dat is duur. Wat gaat deze persoon meer doen dan dat nu al wordt gedaan? GL kan instemmen met de Woonagenda, maar de fractie mist wel mijlpalen die aangeven of de goede weg wordt gevolgd. Hoe kunnen mijlpalen worden gekoppeld aan de Strategische agenda?

De heer **Kaptheijns** (PVV) vertelt dat zijn fractie de nodige positieve zaken opgenomen ziet in de Woonagenda. De fractie betreurt wel dat het streven naar duurzame woningen nog onverminderd prominent aanwezig is in de Woonagenda. Corona houdt de wereld in zijn greep. De eerste aanwijzingen duiden erop dat Corona economische zorgwekkende gevolgen kan hebben. In het ergste scenario zal er sprake zijn van een verlies van 40.000 fte in de bouw en een daling van de bouwproductie van 50%. Investeringen zullen tijdens een recessie uitblijven. PVV dringt erop aan om duurzaamheid de kleinst mogelijke rol te geven en daardoor meer investeringen aan te trekken voor de broodnodige woningbouwprojecten. Er moeten prioriteiten worden gesteld. De bestaande

woningnood daadkrachtig worden aangepakt. Dacht het college na over aanvullende maatregelen om een snelle realisatie van woningbouw te ondersteunen? De deadline voor de RES is verschoven. Wat zijn de gevolgen van deze verschuiving voor de Woonagenda?
De aan te stellen bouwambassadeur wordt extern geworven. Aangezien het hier over een belangrijk en beladen dossier gaat, ziet de PVV graag dat in het profiel wordt opgenomen dat er bij voorkeur geen binding is met een politieke partij. De resultaten van de bouwambassadeur zouden jaarlijks moeten worden geëvalueerd. De bouwambassadeur zal 16 uur per week werkzaam zijn. De kosten worden geschat op 100.000 euro per jaar. Dat is een ontzettend hoge bezoldiging. Wat is de reactie van het college?
Hoe staat het college tegenover het eerder evalueren van de Woonagenda dan in 2024 en bijvoorbeeld in 2022?

Mevrouw **Van Andel** (CDA) toonde zich hoopvol. Provinciale regels moeten woningbouw niet verhinderen. Inmiddels ligt er een concept-Omgevingsverordening. In de MRA wordt niets extra mogelijk gemaakt buiten bestaand stedelijk gebied (BS). Buiten MRA wordt het makkelijker om projecten met 11 woningen of minder buiten BSG te bouwen. Waarom niet meer ruimte voor grotere projecten? Onder de nieuwe regels had Schagerbrug wel mogen bouwen. Kan de gedeputeerde dit nader uitleggen?
Is het mogelijk om de beantwoording van technische vragen over de Omgevingsvergunning, ook al is die uitgesteld, eerder te ontvangen. Die beantwoording hangt samen met het woningbouwvraagstuk.
De provincie maakt woningbouw onmogelijk. Ze negeert de woningnood en biedt geen concrete handvatten die een bijdrage leveren aan meer woningen. Deze Woonagenda stelt allerlei voorwaarden aan bouwen, zoals duurzaam bouwen. Wat is de reactie van de gedeputeerde hierop?
Het Woonakkoord wordt vastgesteld door Gedeputeerde Staten. Wordt het ook in colleges van B en W vastgesteld?
De Woonagenda stelt dat de vraag leidend is. Provinciale prognoses vormen de basis. Wordt hier de zachte plancapaciteit uitgehaald? Worden deze prognoses per kern bekeken? Als dat niet mogelijk is, dan zijn deze cijfers niet waardevol en leveren een vertekend beeld op van waar de echte behoefte is. De CDA-fractie zou graag een politieke discussie voeren over woningbouwprognoses. Hoe denken de commissie en de gedeputeerde daarover?
Provinciale Staten ontvangen jaarlijks een brief van het college over de voortgang. Wordt de brief gebaseerd op de meest recente cijfers van woningnood? Helpen de Woonakkoorden om de tekorten tegen te gaan en doorstroom te bevorderen? Het college wil bekijken of een zwaardere inzet nodig is voor de huisvesting van buitenlandse werknemers. Hoe wil het college dat doen? Wordt de provinciale regels heroverwogen, die initiatieven hierop verhinderen?

Bij interruptie vraagt mevrouw **Zaal** (D66) waarom het volgens het CDA onmogelijk is om woningen te bouwen in Noord-Holland. Er is immers voldoende plancapaciteit in de Woonagenda. Daarnaast wordt ruimte geboden voor kleinschalig buitenstedelijk bouwen. Is mevrouw Van Andel met mevrouw Zaal van mening dat eerst zoveel mogelijk zachte plancapaciteit hard moet worden gemaakt voordat naar andere locaties wordt gekeken, die in buitenstedelijk gebied liggen. Daarmee wordt het Noord-Hollandse landschap gespaard.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) legt uit dat wanneer gesproken wordt over voldoende plancapaciteit, dit zowel harde als zachte plancapaciteit is. Alleen harde plancapaciteit is van belang. constateert dat er goede woorden in de Woonagenda staat. Provinciale regels moeten woningbouw niet verhinderen. harde als zachte plancapaciteit. alleen aan harde plancapaciteit heeft men iets. Daarnaast zou het CDA wensen dat per kern wordt gekeken en niet in het algemeen per regio.

Bij interruptie vraagt mevrouw **Zaal** (D66) aan de gedeputeerde om te bevestigen dat het idee achter de Woonakkoorden is om meer flexibiliteit te bieden en per gemeente te kijken, zoals op Texel, of er ruimte is. Uiteraard moet daarbij worden voldaan aan strikte voorwaarden.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) wijst erop dat sommige gemeenten zou groot zijn, dat feitelijk per kern een beoordeling moet plaatsvinden.

De heer **Hollebeek** (PvdD) bedankt de gedeputeerde voor het feit dat veel input vanuit deze commissie is meegenomen ten opzichte van de 80%-versie aanpassingen. Het is fijn dat aanpassing van de Woonagenda onder invloed van actuele ontwikkelingen mogelijk is. De PvdD zou graag ook tussentijds evalueren, dus eerder dan in 2024.
De vraag is leidend. Hoe kan het begrip 'kwalitatieve vraag' het beste worden gedefinieerd? Is dat een kwestie van een preferentie, een wens of behoefte? Hoeveel woonruimte heeft een persoon nodig? Waar ligt de balans? Blijft 'kwalitatieve vraag' een subjectief begrip?
Prognoses zijn vooral kwantitatief. Harde plancapaciteit is nodig, maar er moet ook zicht behouden blijven op zachte plancapaciteit. De PvdD zou geen harde grens tussen harde en zachte plancapaciteit willen stellen. Beide zijn nodig.
Er wordt gestreefd naar een gevarieerd woning aanbod. Het is aan gemeenten om te bepalen in welke prijsklassen gebouwd wordt. De PvdD vraagt hoe de provincie gaat stimuleren dat maatafspraken worden gemaakt? Is louter stimuleren afdoende? In gemeenten rondom Amsterdam worden voornamelijk woningen gebouwd die voor eigen inwoners niet of nauwelijks betaalbaar zijn. Er worden steeds meer dure, grote woningen gebouwd. Gemeenten werken hier aan mee, omdat dit hogere inkomsten genereert. De verwachting dat dit snel zal veranderen lijkt de PvdD een utopie. Projectontwikkelaars zitten niet te wachten op het bouwen van betaalbare woningen.
Natuur inclusief lijkt nadrukkelijker in het beleid naar voren te komen. Natuurinclusiviteit wordt vooral gezien als positieve bijdrage aan een gezonde woonomgeving. De PvdD vraagt aandacht voor de intrinsieke waarde van de natuur en voor woonwijken als leefomgeving voor meer dan alleen menselijke bewoners.

De heer **Beving** (50PLUS/PvdO) constateert dat met de 100%-versie een stevige sprong voorwaarts is gemaakt. Ambtelijke ondersteuning is ook inbegrepen in het bedrag van 100.000 euro dat is uitgetrokken voor een bouwambassadeur. Zijn er afspraken over wanneer de bouwambassadeur gaat melden wat de vooruitgang is? Volgt hiervan periodieke verslaglegging?
Wat gebeurt er met de ongebruikte middelen? Valt dat geld vrij, of wordt het opnieuw geïnvesteerd in de Woonagenda? Wellicht kunnen in het kader van de Woonagenda stevigere afspraken worden gemaakt over woningen voor doelgroepen (ouderen)?

Mevrouw **Kaper-Hartenberg** (CU) bedankt voor het verwerken van opmerkingen. ChristenUnie kan zich in grote lijnen vinden in de Woonagenda. De fractie is verbaasd dat nog in dit stadium een brief is ontvangen van 'Thuis boven Amsterdam'. Wat is de reden dat de corporaties nu deze brief versturen? Het lijkt erop dat deze corporaties niet eerder betrokken zijn bij de totstandkoming van de Woonagenda. Klopt dit? ChristenUnie is geen voorstander van het voorstel, dat in de brief wordt gedaan, om buiten de rode contouren te bouwen. De fractie ziet nog voldoende mogelijkheden voor inbreiding.

De heer **Van Gilse** (VVD) zegt dat de VVD blij is dat de 100%-versie voorligt. De Woonagenda is hard nodig. De provincie is op achterstand geraakt met woningbouw. Aan de voorkant van nieuwe

projecten moet snel aan de slag worden gegaan. De VVD is het eens met de gestelde prioriteiten. De fractie dringt erop aan bij Gedeputeerde Staten om snel praktisch maatwerk te leveren in de Woonakkoorden en niet rigide aan de gang gaan. Eerder gemaakte punten zijn goed verwerkt, zoals de flexibele huisvesting van buitenlandse werknemers. De rolverdeling tussen provincie en MRA is helderder geworden.
Inzake de bouwambassadeur is het mandaat nog een punt van aandacht. Wanneer wordt het mandaat uitgewerkt? Over de tijdsbesteding van de bouwambassadeur vraagt de VVD of 16 uur per week voldoende is. Neemt de gedeputeerde een deel van de taken op zich?
Van Gedeputeerde Staten kwam er een beleidsreactie op het evaluatieonderzoek Uitvoeringsregeling en Woonvisie Noord-Holland. Gedeputeerde Staten hebben alle aanbevelingen overgenomen. Voornoemd stuk is gedateerd op 25 maart. Op 31 maart is de Woonagenda vastgesteld. Zijn de conclusies 1 op 1 verwerkt in de Woonagenda? Zo niet, wanneer gebeurt dat?

Mevrouw **Zaal** (D66) bedankt voor de Woonagenda. De 100%-versie is flink verbeterd door goede aanpassingen. D66 is enthousiast over de Woonakkoorden.
In het coalitieakkoord is ruimte gecreëerd voor buitenstedelijke woningbouw in Noord-Holland Noord en niet in de MRA. De voorwaarden die zijn opgenomen in het coalitieakkoord ten aanzien van buitenstedelijke bouwen in Noord-Holland Noord zijn niet in de voorwaarden opgenomen van de Woonagenda. Hoe zorgt de gedeputeerde dat duidelijk is voor alle partijen, die een woonakkoord willen sluiten, dat deze voorwaarden gelden? Hoe worden de voorwaarden in regelgeving duidelijk gemaakt?
Pagina 3, onder actiepunt 1: Wat zijn grootschalige buitenstedelijke plannen? In de MRA is dat niet mogelijk en in Noord-Holland Noord gaat het alleen over kleinschalige buitenstedelijke projecten.
In de Woonagenda wordt gesproken over akkoorden met gemeenten individueel, met de regio en met het Rijk. Hoe verhouden de akkoorden zich tot elkaar? Wat gebeurt er op het moment dat alle gemeenten een individueel akkoord willen? Hoe kan dan tot regionale afstemming worden gekomen?

De heer **Voskuil** (PvdA) spreekt zijn complimenten uit voor het verwerken van opmerkingen vanuit de vorige commissie.
De PvdA spreekt zorg uit over het borgen van de betaalbaarheid van woningen. Die betaalbaarheid staat vaak onder druk in tijden van crisis. Welke instrumenten zijn voorhanden om die betaalbaarheid te borgen? Dat geldt zeker voor projecten waaraan de provincie bijdraagt. De provincie zou geen subsidie mogen geven voor villawijken. Als de provincie bijdraagt moet de betaalbaarheid leidend zijn.
De PvdA mist de verankering van de betrokkenheid van corporaties. Deze zouden als onderdeel van het maatschappelijk middenveld een nadrukkelijke rol moeten krijgen bij volkshuisvesting in Noord-Holland. De te maken koppeling tussen mens, fijn wonen en natuur ondersteunt de PvdA van harte. Laat leefbaarheid het centrale thema zijn.
De PvdA is erg enthousiast over de bouwambassadeur. Het profiel zoals dat er nu ligt, sluit beter aan bij het beeld van de bouwambassadeur zoals de PvdA dat had. De vraag over het mandaat ziet de PvdA graag beantwoordt. In het profiel ontbreekt nog een ding. De PvdA ziet graag dat de bouwambassadeur de plancapaciteit transformeert naar realisatiecapaciteit. Zijn er voldoende realistische plannen voor de middellange en lange termijn? Het is belangrijk om daarop zicht te hebben. Als dat nog kan worden toegevoegd aan het profiel dan zou de PvdA tevreden zijn.
Wat de fractie verbaast is dat de bouwambassadeur wordt betaald uit het Uitvoeringsprogramma Binnenstedelijk Bouwen en Versnellen van woningbouw. De PvdA zou voor dat geld liever huizen bouwen. Waarom worden de middelen niet betrokken uit de Uitvoeringsregeling Woonvisie?

Een evaluatie over vijf jaar is wel laat. Is het mogelijk om een tussentijdse evaluatie te houden in het vierde kwartaal van 2022?
Met lastige tijden voor de boeg is het juist nu tijd om anticyclisch te investeren in woningbouw en duurzame infrastructuur. De provincie bouwt weliswaar zelf geen woningen, maar zij kan gemeenten en marktpartijen aansporen. Juist als de economie tegenzit moet de woningbouw toenemen, want die is hard nodig.

De heer **Smaling** (SP) zond zijn vragen aan de gedeputeerde. De gedeputeerde neemt de toegezonden bijdrage van de SP mee in zijn beantwoording. De schriftelijke bijdrage van de SP is ook toegevoegd aan de vergaderstukken.

Gedeputeerde **Loggen** zal alle complimenten overbrengen aan de ambtelijke organisatie.
Met het opstellen van de Woonagenda is geen nieuwe visie geschreven. De provincie wil iets kunnen betekenen in het versnellen en aanjagen van woningbouw. De urgentie voor betaalbare woningen is extreem hoog. Voor doorstroming moet ook worden gebouwd waaraan behoefte is. Een wooncarrière moet gemaakt kunnen worden.
Binnen MRA is 150% van de plancapaciteit voorhanden. Op basis van de harde plancapaciteit kan gebouwd gaan worden. In het kader van de woondeal is de provincie met het Rijk in overleg over middelen vanuit Den Haag om de eerste schop in de grond te krijgen. Voor Noord-Holland Noord wordt ook getracht een woondeal te maken. Dat is uitvoering, terwijl de Woonagenda meer een zelfbindend document voor de provincie en partners. Het is een handvat voor stakeholders (gemeenten, corporaties en ontwikkelaars).
De voorkeur gaat uit naar regionale woonakkoorden. De RAP's waren soms te statisch om op de veranderende behoefte in te kunnen spelen. De mogelijkheid is aanwezig om woonakkoord ook bilateraal af te sluiten, als dat nodig mocht zijn. Bijvoorbeeld: Texel heeft een status aparte in de provincie. Texel zou onderdeel moeten zijn van een regionale afspraak, maar een woonakkoord zou ook bilateraal moeten kunnen wo4rden gesloten. Ook op Texel is er sprake van woningnood, in die zin dat er te weinig betaalbare woningen zijn. De middenklasse moet elders een woning zoeken. Men zal elders een baan accepteren. Dit heeft een maatschappelijk ontwrichtend effect op Texel. In de MRA moet ook voor de middenklasse worden gebouwd, om te voorkomen dat men elders een baan zoekt.
Gedeputeerde Loggen gelooft in het verleiden tot en de kracht van het overtuigen op basis van argumenten. In de praktijk lukt dat niet altijd. Als door gemeenten een beroep wordt gedaan op provinciale middelen en zij hebben onvoldoende oog voor de beleidsdoelen van de provincie dan zal de provincie daarin prioriteren. Dat is het meest ultieme sturingsmiddel. Nu is het beeld dat alle gemeenten in Noord-Holland een beroep doen op externe financieringsbronnen. Er zijn veel aanvragen voor versnellingsgelden. De voorkeur van dit college gaat in eerste instantie uit naar in overleg treden, verleiden en overtuigen.
Bij wet is geregeld dat woningen van het gas af gaan. Als dan geen duurzame woningen worden gebouwd, dan worden burgers met een probleem opgezadeld. De achterliggende gedachte is om met elkaar versneld van het gas te gaan. De maandlasten van bewoners worden daarmee op termijn aanzienlijk verlaagd. De3 weersomstandigheden worden extremer. woningen moeten daarop zijn aangepast. Het is nu een teken van verstandig beleid wanneer nieuwbouw voldoet aan de eisen van duurzaam, klimaat adaptief en waar mogelijk circulair.
De geprognosticeerde economische krimp geeft een zorgelijk beeld. Met een economische krimp is de woningnood in Noord-Holland niet opgelost. De vraag zal onverminderd groot blijven, maar de vraag is mensen in staat zijn om de woningen te betalen. Met het Rijk moet het gesprek worden

aangegaan over de fiscaliteit en middelen. Dat zal de inzet van de gedeputeerde zijn in de gesprekken met het Rijk.
Het CDA kampt met een misverstand over elf woningen buiten bestaand stedelijk gebied. De elf woningen staan vermeld in de Omgevingsverordening. Dit is een juridisch bindend instrument. Een gemeente mag die woningen zelf aansluitend aan kernen bouwen. Daarvoor is geen ladder van duurzame, stedelijke ontwikkeling nodig. De provincie zal vragen dit af te stemmen in een woonakkoord. Als middels de ladder van duurzaam stedelijke ontwikkeling kan worden aangetoond dat ontwikkeling in het buitengebied nodig is dan kan dat op basis van wet- en regelgeving. Als gemeente Schagen kan onderbouwen en aantonen via de ladder van stedelijke duurzame ontwikkeling dat duizenden woningen nodig zijn, dan zou dat op basis van bestaande wet- en regelgeving mogelijk kunnen.
In Haarlemmermeer worden tot 20.000 woningen gebouwd buiten bestaand stedelijk gebied. Dit traject loopt al vele jaren. In eerdere bestuursperioden is uitgesproken dat die ontwikkeling wordt geaccommodeerd.

Bij interruptie vraagt mevrouw **Zaal** (D66) of onderscheid kan worden gemaakt tussen bestaande projecten en nieuwe buitenstedelijke projecten. In de MRA is 150% binnenstedelijke capaciteit. Het is dus niet noodzakelijk om in de MRA buitenstedelijk te bouwen.

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat het lastig is. Met de gemeenten worden woonakkoorden gesloten. De gedeputeerde zou zich op politiek glad ijs begeven als hij, wetende wat in het coalitieakkoord staat en dat er voldoende harde plancapaciteit in de MRA is, met initiatieven komt in buitenstedelijk gebied komen. Iedere keer wordt een uitzondering op een uitzondering gemaakt. De woonakkoorden gaan ter kennisname naar Provinciale Staten. Als daar gekke dingen in staan dan zullen Provinciale Staten Gedeputeerde Staten op de vingers tikken. Het buitengebied in de MRA en in de rest van de provincie wordt hoog gewaardeerd. Op dit moment is er voldoende plancapaciteit binnen de MRA.
Over de evaluatie is toegezegd dat deze minstens tweejaarlijks wordt besproken. Provinciale Staten hebben vinger aan de pols. Wat voegt een tussentijdse evaluatie toe? Het moet een lerend document zijn. Komen knelpunten naar voren dan zullen deze worden verwerkt in verdere stappen.

Bij interruptie vraagt mevrouw **Zaal** (D66) over voorstellen vanuit gemeenten om het betreffende element uit het coalitieakkoord in de Woonagenda of elders uit te werken.

Gedeputeerde Loggen zegt toe naar een goede formulering te zullen zoeken.

Bij interruptie merkt de heer **Voskuil** (PvdA) op dat een evaluatie vooral zinvol is voor de volgende Statenperiode. Een markering in het vierde kwartaal van 2022 is wellicht een goed idee?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat het college daarin wil meebewegen middels een uitgebreide rapportage.

Het CDA snijdt een terecht punt aan als het gaat over de relatie tussen harde en zachte plancapaciteit. Zachte plancapaciteit wordt nooit gerealiseerd, bijvoorbeeld vanwege een geurcirkel of een milieu- of veiligheidscontour. Hoe om te gaan met plancapaciteit is een uitdaging.
Als de capaciteit in een bestemmingsplan is gegoten en er gebouwd kan worden, terwijl vervolgens om speculatieve redenen wordt gewacht met ontwikkelen dan moet dat worden aangepakt. De provincie moet een duidelijk signaal afgeven en laten zien dat het wordt gevolgd.

Het college wil een discussie met Provinciale Staten aangaan, in het kader van binnen en buiten stedelijk gebied om te zorgen dat snel woningbouw kan worden gerealiseerd. Het huidige systeem, zoals dat binnen de provincie functioneert, moet meer worden benut, in plaats van het aangaan van de discussie over nieuwe locaties in het buitengebied.
De huisvesting van buitenlandse werknemers is lokaal lastig op te lossen. Het uitgangspunt is: Lokaal wat kan en regionaal wat moet. De gedeputeerde Van der Hoek en Loggen gingen op werkbezoek om kennis te nemen van de problematiek. Men kan zich afvragen of dit onderwerp valt onder economische zaken of onder ruimtelijke ordening. Gedeputeerde Van der Hoek gaat het college van Gedeputeerde Staten verlaten. De heer Loggen zal met zijn nieuwe portefeuillehouder Economische Zaken hierover verder spreken. Tussentijds wordt voorwaarts gegaan en wordt het gesprek aangegaan met de regio. Veel buitenlandse werknemers zijn in loondienst. Ze worden onttrokken aan de reguliere woningmarkt in Noord-Holland.

Over de toegevoegde waarde van de provincie herhaalt de gedeputeerde dat de Woonagenda geen nieuw beleid bevat. Het is een nadere uitwerking van provinciaal beleid. Er is niet sectoraal maar vanuit woonbeleid gedacht. Daarbij wordt rekening gehouden met diversiteit en beleidswensen. Prognosticeren gebeurt op basis van een indicator op de gemiddelde woonduur en gemiddelde wachttijd voor een woning. Hoelang staat een woning te koop? Dit kan worden gebruikt als indicator om te beoordelen hoe een lokale of regionale woningmarkt zich ontwikkelt.
De aanbevelingen van de Rekenkamer vragen om meer maatwerk. De Woonakkoorden bieden veel ruimte voor maatwerk. Daarmee worden de adviezen van de Rekenkamer, maar ook de wens van de SP gehonoreerd.
Over de bouwambassadeur en het profiel merkt de gedeputeerde op dat woningbouw realiseren niet gehouden is aan een politieke kleur. Er moet een kundig persoon komen, die verstand van zaken heeft, die in staat is te opereren en de juiste adviezen af te geven. Over het mandaat gaat het college nog met Provinciale Staten in gesprek. Het bedrag van 100.000 euro is een inschatting. Naast de urenvergoeding, gaat het ook om het organiseren van extra ondersteuning en het beleggen van bijeenkomsten. Het is een all-in pakket en niet alleen een vergoeding voor de bouwambassadeur. De bouwambassadeur legt verantwoording af aan Gedeputeerde Staten. De gedeputeerde legt verantwoording af aan Provinciale Staten. Vanuit gemeenten is er de roep om te kunnen bouwen in het buitengebied. De politieke opdracht aan de gedeputeerde is om dat niet mogelijk te maken. Een bouwambassadeur krijgt als mandaat mee om te zorgen voor woningbouw. Dat gaat spanning opleveren voor wat betreft het buitengebied. De gedeputeerde worstelt ermee hoe daarmee moet worden omgegaan. Voordat definitief wordt overgegaan tot het aanstellen van een dergelijke functionaris gaat de gedeputeerde graag nog een keer het gesprek aan met deze commissie.
De SP vraagt terecht aandacht voor betaalbaarheid en focus op doelgroepen. 50PLUS/PvdO wees daarbij op ouderenhuisvesting. In overleg met Purmerend en Beemster wordt bekeken of bij het OV-knooppunt ouderenhuisvesting kan worden gerealiseerd. Hiervoor wordt een pilot gedraaid, zodat er lering uit getrokken kan worden. De technische vragen van de SP worden schriftelijk beantwoord.
De provincie bouwt zelf geen woningen. Daarvoor heeft zij de gemeenten nodig. De gemeente lopen vast op de capaciteit om die plannen te kunnen maken. De rol van de provincie is om daarin te ondersteunen en om subsidie te verstrekken, zodat gemeenten expertise kunnen inhuren om woningbouwprojecten vlot te trekken of te realiseren. Zoals eerder gezegd spreekt de provincie met het Rijk over een woondeal voor de MRA. Apart zal worden gesproken over Noord-Holland Noord. Woondeals met maximum huurprijzen en 35% sociale huur dat is primair voor gemeenten en ontwikkelaars. Daar waar de provincie toegevoegde waarde heeft, zal zij zich coöperatief opstellen.

Tweede termijn:

Mevrouw **Van Andel** (CDA) zegt over de elf woningen dat zij weet van de ladder. Wethouders zijn van mening dat er sprake is van een te strenge beoordeling. Men heeft behoefte per kern en niet per regio. Met die redenatie schiet de provincie plannen alsnog af.
Het is prima dat wethouders zullen worden aangesproken op zachte plancapaciteit, maar het zijn wel de cijfers waarop Gedeputeerde Staten zich baseren. Kan de gedeputeerde toezeggen dat ook naar andere indicatoren wordt gekeken en dat de zachte plancapaciteit er niet bij wordt gehaald als er genoeg ruimte is om te bouwen? In de MRA is 150% harde plancapaciteit. Geldt dit per kern? Gemeente Wijdemeren wil graag buiten stedelijk gebied bouwen. Dat wordt niet toegestaan. In Wijdemeren zelf is geen ruimte. Wat is de reactie van Gedeputeerde Staten op de reactie van de woningcorporaties?

Mevrouw **Van Wijnen** (GL) is blij met de woorden over betaalbaarheid en vasthouden aan de ambities van de provincie om niet te bouwen in groen, maar bij OV-knooppunten. In het kader van stikstof en crisis moet juist worden vastgehouden aan de ambities.
In eerste termijn vroeg spreekster naar mijlpalen. Met elkaar zal nog worden gesproken over mandaat en het opschonen van de plancapaciteit.

De heer **Voskuil** (PvdA) bedankt voor de antwoorden. De PvdA is blij met de opmerking over betaalbaarheid en het belang dat daaraan wordt gehecht. De PvdA begrijpt dat het mandaat van de bouwambassadeur een uitdaging oplevert. Hij moet opereren binnen de kaders van de woonvisie, de Omgevingsvisie en het coalitieakkoord. De heer Voskuil verwijst naar de opmerking van de Rekenkamer over de toegang tot de instrumenten. Op de harde plannen die niet gerealiseerd worden, moet druk worden gelegd. Dergelijke voorbeelden kunnen worden meegenomen in de functie.

Mevrouw **Kaper-Hartenberg** (CU) constateert dat de Woonagenda primair bestemd is voor provincie en gemeenten. Andere organisaties kunnen betrokken raken. Worden woningcorporaties nauwer betrokken bij de Woonagenda?

Gedeputeerde **Loggen** zegt het volgende over de vraag of woningcorporaties worden betrokken bij de Woonagenda het volgende. Opmerkingen van woningcorporaties en andere partijen zijn verwerkt in de Woonagenda. Het is een zelfbindend document voor de provincie. Hoe daarmee wordt omgegaan in de praktijk wordt in een Woonakkoord geregeld. Een Woonakkoord wordt in ieder gesloten tussen de provincie en gemeenten en daar waar nodig andere partijen, zoals woningcorporaties of ontwikkelaars.
De gedeputeerde ziet uit naar het gesprek over het mandaat van de bouwambassadeur. Wethouders weten wat binnen hun gemeente speelt. De gedeputeerde hoort in gesprekken met wethouders vaak het woord ambitie vallen. Gaat het dan om een woonbehoefte gebaseerd op wat nodig is om de lokale groei op te vangen, of heeft een gemeente een ambitie over hoe ze er over twintig of dertig jaar uit wil zien? De coalitie spreekt duidelijk over behoeften en niet over het accommoderen van ambities van wethouders. Het zou zonde zijn als woningen op plekken worden gebouwd, waar ze niet nodig zijn. Dat behoefte wordt gebruikt als onderlegger, daar staat de gedeputeerde helemaal achter. Een randvoorwaarde is dat meer parameters worden gehanteerd dan alleen de prognose. Hoe kan het regionaal worden opgepakt en wat betekent dat per kern? Daarover wordt het gesprek aangegaan bij het Woonakkoord. Wijdemeren heeft een woningbouwplan, dat in weidevogelleefgebied ligt. Het plan kan op basis van bestaande regelgeving al niet worden

gerealiseerd, laat staan op basis van afspraken in het coalitieakkoord. De gedeputeerde zal met het vaststellen van de Omgevingsverordening dergelijke plannen inzichtelijk maken voor de commissie en een advies vanuit het college meegeven over hoe daarmee om te gaan. Daarmee kan de provincie deze bestuursperiode die plannen achter zich laten en gemeenten helderheid geven over hoe de Staten erin staan.
De gedeputeerde haalde het volgende uit de commissie op: hoge urgentie op betaalbaarheid doelgroepen, de verhouding binnenstedelijk en buitenstedelijk gebied en veel urgentie op het aanjagen en op peil houden van de woningvoorraad. Tweemaal per jaar zal het gesprek worden gevoerd over de voortgang.

De **voorzitter** sluit zich aan bij de conclusie van de gedeputeerde.

Schorsing 20.30 – 20.35 uur
Er zijn problemen met de live-uitzending. Het blijkt niet mogelijk live uit te zenden, vanwege een overcapaciteit van de servers van Notubiz. Een commissievergadering moet openbaar zijn om formeel als vergadering te gelden. De commissie gaat akkoord met het voortzetten van de vergadering, waarbij de vergadering achteraf op website kan worden teruggekeken, of nageluisterd.

6. Rondvraag gedeputeerde Loggen (portefeuilles Ruimte en Wonen)
Gedeputeerde **Loggen** heeft allereerst een mededeling over de aanpassing van de concept Omgevingsverordening. Recentelijk is het besluit genomen om de zienswijzenprocedure te verlengen. Dat betekent een verdubbeling van de termijn. De gemeenteraden hebben daardoor ruim de tijd om hun zienswijze in te dienen. Dat betekent voor planning dat na het zomerreces verder wordt gegaan met de behandeling. Als het Rijk klaar is met haar traject moet de provincie op dat moment een geldige verordening hebben. De gedeputeerde verwijst naar de hernieuwde planning.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) vraagt of reacties en zienswijzen, die er zal zijn, al naar Provinciale Staten kunnen worden gezonden, net als antwoorden op technische vragen.

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat de technische beantwoording al is verstuurd. Het is gebruikelijk en ordentelijk als alle zienswijzen in één keer integraal beschikbaar worden gesteld. De voorkeur van de gedeputeerde gaat uit naar een gebundeld pakket.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) zegt dat verschillende dorpshuizen de noodklok hebben geluid, vanwege de Coronacrisis. Als zij geen financiële steun ontvangen de komende weken, dan raken zij in de problemen. Eén van de beleidsdoelen van de provincie is het versterken van het vitale platteland. De dorpshuizen vormen een belangrijke verbindende functie in dorpen. Ze hebben soms medewerkers in dienst of huurverplichtingen. Het is onduidelijk of dorpshuizen gebruik kunnen maken van gemeentelijke of Rijksregelingen. Is de gedeputeerde met mevrouw Van Andel van mening dat dit bij uitstek een groep is waaraan de provincie steun zou moeten bieden in deze crisistijd, gezien voornoemd beleidsdoel? Mogelijk kan een noodfonds worden gevormd?

Gedeputeerde **Loggen** antwoordt dat collega Van der Hoek een soortgelijke vraag kreeg. Het college heeft oog voor de urgentie en de problematiek waarmee dorpshuizen worden geconfronteerd. Het college wil ervoor waken dat alle overheden iets gaan doen. Op 1 april jl. is een motie aangenomen om ruimhartig te kijken naar SBI-codes. Het is verstandig om eerst te kijken naar regelingen die in de maak zijn en waarvan gebruik kan worden gemaakt. Als hulp nodig is bij de aanvraag dan is de provincie bereid daarbij ondersteuning te bieden. Binnenkort spreekt de gedeputeerde met de

overkoepelende organisatie. Dan kan worden bekeken wat aanvullend nodig is. Dan komt de gedeputeerde terug naar Provinciale Staten voor een eventueel budget.

Mevrouw **Van Andel** (CDA) bedankt voor deze eerste stap. De provincie zal er niet aan ontkomen om in de begroting geld vrij te maken voor deze crisis. De wereld is in een ander tijdperk beland. Als de vraag om middelen nodig is, dan wordt het college gevraagd die ook te stellen aan Provinciale Staten.

7. B-agenda MRA
7.a Vervolg MRA: Voordracht zienswijze op Verantwoording 2019 en globale begroting 2021
7.b MRA: Overzicht ingekomen reacties commissie RWK op voordracht zienswijze MRA Regiegroep 3 april 2020
7.c MRA: Vaststellen MRA Agenda 2.0

De **voorzitter** meldt dat de drie bovenstaande punten (7.a tot en met 7.c) integraal worden behandeld. De voordracht stond op de agenda van de geannuleerde vergadering van de commissie RWK van 16 maart jl. Per e-mail is aan alle commissieleden uitvraag gedaan om een reactie te geven op de voordracht en vergaderstukken. Omdat de vergadering van de MRA Regiegroep op 3 april is geweest, hoeft de voordracht niet in de eerstvolgende vergadering aan Provinciale Staten voorgelegd te worden. Voorgesteld wordt om de voordracht niet door te geleiden naar Provinciale Staten en de ingebrachte schriftelijke bijdragen van de commissieleden te zien als zienswijze.
Portefeuillehouder, de heer Van Dijk, nam de reacties mee naar de vergadering van de MRA Regiegroep op 3 april jl.
De MRA Agenda 2.0 wordt door Gedeputeerde Staten vastgesteld.

Commissaris van de Koning, de heer **Van Dijk**, spreekt zijn dank uit aan de fracties en de griffie voor de schriftelijke ronde. De vergaderstukken van de Regiegroep zijn niet besproken, omdat de MRA Regiegroep vergadering op 3 april niet doorging, vanwege de coronacrisis, net als de commissievergadering op 16 maart. Het merendeel van de fracties reageerde schriftelijk.
Op 27 maart jl. hebben de voorzitter van de MRA, burgemeester Halsema, de vicevoorzitter en de Commissaris van de Koning een afhandelingsvoorstel om de behandeling van vergaderstukken schriftelijk te doen, goedgekeurd. Tot 10 april konden de leden van de MRA schriftelijk reageren. De reacties zijn nog niet geïnventariseerd.
In de nota en vergaderstukken wordt gerapporteerd over de voortgang. Opmerkingen van de fracties zijn zoveel als dat kon meegenomen door de commissaris. In de Statenvoordracht heeft het college van Gedeputeerde Staten aangegeven dat de jaarstukken van de MRA zijn besproken. Daartegen zijn geen bezwaren ingebracht. Er was weinig enthousiasme over de verhoging van de deelnemersbijdrage. Ook stond op de agenda een presentatie over Invest-MRA. Deze presentatie en die over de internationaliseringsvisie die Amsterdam aan het ontwikkelen is, gingen uiteraard niet door. Middels een schriftelijke reactie zijn de overige leden van de MRA Regiegroep gevraagd om te reageren.
Uit de schriftelijke ronde langs de Statenfracties kwamen enkele aandachtspunten naar voren. Er was over het algemeen tevredenheid over het initiatief over de MRA Raadtafel. Er waren zorgen over de betrokkenheid van Provinciale Staten. Er is ook een vraag gesteld over democratische legitimiteit. In de MRA 2.0. agenda is er specifieke aandacht aan besteed.
Over de gevolgen van de Coronacrisis en dan vooral voor de economische ambities van de MRA zijn ook vragen gesteld. De MRA-conferentie is uitgesteld. In de MRA agenda 2.0 is aandacht voor de gevolgen. Bij Invest-MRA zijn opmerkingen gemaakt over de verbinding met Noord-Holland Noord.

Na overleg met de voorzitter en de vicevoorzitter lijkt het erop dat op deze wijze voortgang gemaakt kan worden.

De heer **Voskuil** (PvdA) zegt dat de PvdA achter het initiatief van Invest-MRA staat. De fractie heeft wel zorg over gemeenten die niet willen meedoen. Zij zouden daarmee een achterstandspositie kunnen krijgen. Hoe wordt daarmee omgegaan?

Commissaris van de Koning **Van Dijk** antwoordt dat Invest-MRA een initiatief van de gemeente Amsterdam en Provincie Noord-Holland is. Mocht de provincie daarmee daadwerkelijk verdergaan, dan komt de gedeputeerde Economie daarmee terug naar Provinciale Staten. De crisis maakt duidelijk dat het belangrijk is om in het MRA-gebied een ontwikkelingsmaatschappij te realiseren. Provinciale Staten worden nog nader geïnformeerd hoe Noord-Holland een regionale ontwikkelingsmaatschappij gaat opzetten. Belangrijk is dat het loket op tijd opengaat. De noodzaak om een ROM te hebben, is nadrukkelijk aanwezig. Uit het feit dat dit samen met het MRA-bureau en het ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord plaatsvindt, blijkt dat het een brede ontwikkelingsmaatschappij moet zijn. Bekeken moet worden wat het betekent voor partijen die financieel niet kunnen meedoen, maar die wel willen aanhaken. De ROM is een vorm van infrastructuur geworden van het Rijk om in tijden van crisis, maar ook daarnaast te investeren.

De heer **Vink** (D66) wijst op het belang van de democratische legitimiteit. Hoe wordt gecontroleerd wat de MRA doet? Voor D66 is dat een zorgpunt. In de stukken is slechts één alinea daarover opgenomen. Met elkaar moet worden nagedacht over de democratische legitimiteit en hoe die gecontroleerd wordt. Voorkomen moet worden dat een beeld ontstaat dat MRA-bestuurders hun eigen gang gaan. Wat dat betreft is bij de MRA een verbeterslag nodig.

De Commissaris van de Koning **Van Dijk** is het eens met de heer Vink dat de democratische legitimatie goed geregeld moet zijn. Daarbij ziet hij wel een verschil tussen een gemeenschappelijke regeling en een samenwerkingsconvenant. Bij de MRA kan niet worden gesproken van MRA-bestuurders. Het zijn bestuurders die bestuurlijk samenwerken op basis van bestuurlijke instemming. Die bestuurders krijgen van hun achterban kaders mee. Ze leggen verantwoording af aan hun gemeenteraad of aan de Staten. Als afspraken op MRA-niveau worden gemaakt, dan moeten die worden vertaald naar gemeentelijk of provinciaal beleid. Het is de eigen verantwoordelijkheid van raden en Staten om een eigen afweging te maken. Als wordt samengewerkt moet worden geaccepteerd dat soms iets van de eigen autonomie moet worden afgestaan, omdat verondersteld kan worden dat de optelsom van de samenwerking beter is. De MRA is wel degelijk democratisch gelegitimeerd. Het is zeker geen schip dat een eigen koers vaart. Als dat het beeld is, dan moet daarmee zeker wat worden gedaan. Dan zal er moeten worden gekeken naar de Governance en aansturing. De CvdK is een groot voorstander van het meer in stelling brengen van deelregio's. De deelregio's in de provincie hebben een belangrijke verantwoordelijkheid om focus te hebben op wat ze als deelregio willen bereiken en om gezamenlijk te participeren in een samenwerkingsverband als de MRA. Daardoor wordt duidelijker dat de uitwerking van MRA-afspraken slechts op gemeentelijk en provinciaal niveau kan plaatsvinden. Samenwerken in een gemeenschappelijke regeling en zeker bij een convenant is natuurlijk niet vrijblijvend. Als met elkaar kaders zijn meegegeven en een bestuurder legt verantwoording af over hoe MRA-afspraken vertaald zouden moeten worden naar gemeentelijk en provinciaal beleid, dan is dat heel goed.
Het MRA-bureau moet natuurlijk rekening houden met het feit dat er verschillen in de regio's aanwezig zijn. Niet alle regio's acteren op hetzelfde tempo en niveau. Het vertalen van afspraken zal in de ene regio wellicht een andere uitwerking hebben dan in een andere.

De **voorzitter** geeft het onderwerp ter bespreking aan de commissie.

Mevrouw **Gielen** (GL) sluit zich aan bij de woorden van de heer Vink. MRA is een convenant. Dat vraagt wellicht een andere democratische legitimering voor de regio, maar het convenant van de MRA wordt wel steeds zwaarder, zeker nu met de nieuwe agenda. Aan de opdracht wordt steeds toegevoegd. In dat opzicht moet de democratische legitimering goed in de gaten worden gehouden. De commissie gaf expliciet aan meer samenwerking met Noord-Holland Noord te willen binnen de MRA. De kracht van kleinere gemeenten moet in de MRA steviger worden neergezet. GL ziet er binnen MRA nog geen sterk commitment voor. Hoe krijgt die samenwerking vorm? Hoe ziet de MRA de samenwerking met Noord-Holland Noord concreet voor zich? Hoe kan die vorm krijgen binnen Invest -MRA?

De heer **Kaptheijns** (PVV) constateert dat het college behoorlijk in zijn nopjes is met de MRA Agenda 2.0. De PVV is dat helaas niet. Op pagina 2 van de Nota van Beantwoording valt te lezen dat het college het een goede zaak vindt als wordt benoemd dat na oplevering van de Regionale Energie Strategieën verder bekend moet worden hoe de MRA samenwerking een vervolg krijgt. Op pagina 3 onder punt 9 van dezelfde nota staat dat het college van mening is dat het onderwerp klimaatadaptie sterker moet terugkomen en niet alleen gekoppeld moet worden aan de woningbouwopgave. De tekst is op het punt van het Programma Vitaal en Kwetsbaar aangepast. Het college geeft aan enthousiast te zijn dat de MRA agenda is aangescherpt op deze voor het college belangrijke inhoudelijke opmerking. Dat enthousiasme is wat PVV betreft misplaatst. Het getuigt van weinig realiteitszin in het licht van de huidige crisis en de zeer wankele basis voor een klimaatadaptatie.

De heer **Van Gilse** (VVD) zegt dat de VVD geen schriftelijke bijdrage heeft ingeleverd op de voordracht. De fractie onderschrijft de positief kritische lijn van Gedeputeerde Staten richting de MRA. De VVD vindt wel dat moet worden voorkomen dat de MRA een bestuurslaag wordt die maar uitdijt. Er moet worden gewaakt voor de belangen van kleinere gemeenten. De VVD deelt ook de kritische houding van het college richting de structuurwijzing van de Vervoersregio. Ook de fractie is kritisch op de verhoging van de bijdrage per inwoner. De fractie is blij dat een aangescherpte passage in de MRA agenda is opgenomen over de democratische legitimatie.
De VVD heeft geen behoefte aan doorgeleiding van de voordracht naar Provinciale Staten. De fractie onderschrijft de conclusie van Gedeputeerde Staten dat de Noord-Hollandse reactie goed is verwerkt in de MRA agenda.

De heer **Klein** (CU) verwijst naar de schriftelijke reactie van CU op de inbreng in de MRA vergadering. Het is fijn dat in een heldere notitie uiteen is gezet hoe de eerdere feedback is verwerkt in de MRA agenda. ChristenUnie is kritisch over het uitdijen van de MRA en de fractie is dan ook blij met de heldere afbakening van de functie van de MRA. Het samen lobbyen voor gezamenlijke belangen is goed. De fractie is enthousiast over idee dat overheden juist als incubator nieuwe zaken kunnen aanjagen. Minder enthousiast is zij over de ambitie om gezamenlijk marketing doen. In dit gebied van Noord-Holland is geen behoefte aan nog meer toeristen. Kan de gedeputeerde toezeggen dat dergelijke marketing alleen wordt gedaan als er een grote gezamenlijke behoefte is?
Het is goed dat beschreven is hoe de democratische legitimiteit is geborgd. Het is een appel aan alle bestuurders om altijd met heldere kaders vanuit de verschillende raden en Staten op pad te gaan. Kunnen Gedeputeerde Staten toezeggen dat Provinciale Staten vooraf altijd om input zullen worden gevraagd als thema's worden besproken, die niet al zijn vastgelegd in staand beleid of

coalitieakkoord. Mooie opdrachten richting de samenleving, waarbij het niet alleen gaat om geld, maar juist ook om een inclusieve en schone economie en het verhogen van de kwaliteit van openbaar vervoer, zijn aangescherpt naar aanleiding van reacties van de verschillende partners. Het is wat CU betreft een oproep aan alle bestuurders om het niet alleen bij mooie woorden te laten.

De heer **Hollebeek** (PvdD) concludeert dat veel vanuit de commissie is meegenomen. De PvdD uit haar zorg dat het veel gaat over procedures en hoe de MRA werkt. De PvdD vindt dat er ook aandacht moet blijven bestaan voor de inhoud.

De heer **Vink** (D66) kan zich voorstellen dat voorafgaand aan het jaar de begroting van de MRA wordt voorgelegd ter goedkeuring. Dit geeft Provinciale Staten de kans om expliciet over de begroting te praten, kritisch te zijn en goedkeuring te geven over dat wat in een jaar door de MRA wordt gedaan. Het zou D66 wat meer vertrouwen geven over het controleren en sturen van de MRA.
Wordt in het kader van participatie/deelname door burgers alles uit de kast gehaald door de MRA? De meerwaarde van de MRA wordt gezien. Het is goed dat mooie ambities en goede acties voorliggen. Acties moeten wel ergens toe leiden. Het helpt als uit een strategie blijkt waar de MRA voor staat. Wat is de strategie van de MRA?
Over de actualiteitswaarde merkt de heer Vink nog op dat enkele acties inmiddels gedateerd zijn, niet alleen vanwege de Corona- en economische crisis, maar ook vanwege andere trajecten die lopen. Kan de gedeputeerde de relevantie van acties in de huidige situatie duiden?

De heer **Voskuil** (PvdA) sluit zich aan bij voorgaande sprekers betreffende democratische legitimatie. Het had de fractie aangesproken wanneer leefbaarheid als aparte bestuurlijke opdracht was meegegeven.

Commissaris van de Koning **Van Dijk** zegt dat de MRA agenda 2.0, in vergelijking met het oude convenant, waarbij 59 actiepunten stonden genoteerd, compacter is geworden en op basis van de twee pijlers Toekomstbestendige metropool en Evenwichtige metropool. Die evenwichtigheid kent binnen de agenda meerdere poten.
De zorg over de kleinere gemeenten en de democratische legitimatie wordt gedeeld door het college. Heel nadrukkelijk wil het college geen aparte bestuurslaag maken van de MRA. Het borgen van de democratische legitimatie in raden en Staten begint in de deelregio's. Als een kleinere gemeente in een deelregio al niet tot goede samenwerking kan komen, dan zou het bijzonder zijn als die gemeente een niveau hoger in een convenant wel die samenwerking zou kunnen vinden. De MRA is geen aparte bestuurslaag op zichzelf, maar het samenspel van deelregio's, inclusief de stad Amsterdam. De nieuwe directeur van de MRA moet zich heel goed realiseren hoe die deelregio's zijn georganiseerd en wat daar nodig is om te zorgen dat ook de kleinere gemeenten goed aan de bak komen. De regio kan zich gezamenlijk beter profileren en zal nationaal en Europees trachten het maximale eruit te halen.
Het klimaatbeleid is Rijksbeleid. Het zou bijzonder zijn als de MRA daarvan zou afwijken. De MRA agenda is opgesteld in een periode waarin de Coronacrisis nog niet aan de orde was. In de uitwerking zal moeten blijken dat een MRA samenwerking niet alleen in goede tijden, maar ook in moeilijkere tijden tot een hecht samenwerkingsverband leidt.
Over de afbakening is de CvdK het eens met CU, net als met de spreiding van toeristen over een groter gebied dan alleen Amsterdam. Gezamenlijke marketing is meer dan alleen het aantrekken van toerisme, maar ook het aantrekkelijk maken van de regio voor Life Science, innovatie, ICT en Smart Mobility. Juist in tijden van crisis is het belangrijk dat qua digitalisering op het hoogste niveau kan

worden aangehaakt. Na de crisis zal blijken hoe belangrijk het is om de innovatiekracht van de MRA op een hoog niveau te houden.
De oproep van de heer Klein aan bestuurders onderschrijft de CvdK. De democratische legitimatie moet niet buiten worden geplaatst, maar naar bestuurders toe worden gehaald. Raads- en Statenleden moeten zelf ook geïnteresseerd zijn in wat er in de MRA gebeurt. De heer Van Dijk is blij met de inrichting van een MRA Raadstafel. In alles wordt geprobeerd om raads- en Statenleden dichter te betrekken bij wat er in de MRA gebeurt. Het is dus een oproep aan bestuurders maar ook aan volksvertegenwoordigers. Het is zaak dat Gedeputeerde Staten Provinciale Staten tijdig meenemen in de stukken en regelmatig de discussie met elkaar wordt aangegaan. Het coalitieakkoord is de leidraad voor de bestuurders in Noord-Holland wanneer zij in discussie aan tafel zitten.
Het goedkeuren van de MRA begroting door Provinciale Staten is lastig. Het is immers een convenant. Provinciale Staten keuren de provinciale begroting goed. Amsterdam en Noord-Holland zijn de twee grootste contribuanten van het convenant. Met het beoordelen van de provinciale begroting beoordelen Provinciale indirect een groot deel van de begroting van de MRA. Bij het afleggen van verantwoording wordt in de jaarrekening meegenomen hoe één en ander in het afgelopen jaar plaatsvond.
Er loopt een traject om niet een nieuwe visie te maken voor de MRA, maar om met de kennis van vandaag tot een narratief, een gezamenlijk verhaal van de regio te komen. Door corona kent het traject geen voortgang. Het is belangrijk om een gezamenlijke horizon te zien. Veel plannen binnen de MRA moeten naar deze tijd worden gericht. De actualiteitswaarde is belangrijk. De MRA kan zich in deze tijd richten als een betrouwbaar samenwerkingsverband en kijkt wat haar rol kan zijn, bijvoorbeeld bij het ondersteunen van gemeenten in tijden van crisis.
Leefbaarheid komt terug in de twee eerdergenoemde pijlers. Met een evenwichtige metropool wordt bedoeld dat het voor eenieder fijn werken, wonen en recreëren is in de Metropoolregio Amsterdam.

Tweede termijn:

De heer **Vink** (D66) is benieuwd wanneer Provinciale Staten het narratief tegemoet kunnen zien.

Mevrouw **Gielen** (GL) stelde in eerste termijn een vraag over de samenwerking met Noord-Holland Noord. Wat is daarop de reactie van Gedeputeerde Staten?

Commissaris van de Koning **Van Dijk** zegt dat het de verantwoordelijkheid van de provincie is om ervoor te zorgen dat Noord-Holland Noord goed aangesloten blijft. Daar kunnen de Staten het college op aanspreken. De opzet van Invest-MRA gebeurt nadrukkelijk in samenwerking met het Ontwikkelingsbedrijf Noord-Holland Noord.
De verwachting was dat het narratief in juni 2020 klaar zou zijn. Tijdens State of the Region, die oorspronkelijk op 15 juni stond gepland, zou de heer Verwaaijen een eerste proeve voorleggen. Ook waren allerlei sessies al gepland. Helaas kan dit alles niet plaatsvinden vanwege de Corona-maatregelen. Met de heer Verwaaijen zijn wel individuele gesprekken gevoerd. De CvdK zal bij de voorzitter van de MRA informeren naar dit traject. State of the Region zal nu in het najaar, medio oktober 2020, worden georganiseerd.

De voorzitter constateert dat de voordracht wordt ingetrokken en niet voor besluitvorming wordt doorgeleid naar Provinciale Staten van 18 mei 2020.

8. Rondvraag Commissaris van de Koning Van Dijk (portefeuille MRA)

Van de rondvraag wordt geen gebruik gemaakt.

9. Sluiting

De **voorzitter** bedankt de technische ondersteuning en griffie en sluit de vergadering om 21.39 uur.